

ГРОМАДСЬКА РАДА ДОБРОЧЕСНОСТІ

вул. Механізаторів, 9, м. Київ, 03109

<https://grd.gov.ua>

Затверджено

Громадською радою доброчесності
20 квітня 2017 року

ВИСНОВОК

**про невідповідність кандидата на посаду судді Верховного Суду
Кафідової Олени Василівни
критеріям доброчесності та професійної етики**

Проаналізувавши інформацію про **Кафідову Олену Василівну** (далі – Кандидат), суддю Вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ, Громадська рада доброчесності виявила наступне.

Кандидат є суддею з 1996 року, з 2011 року – суддею Вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ.

У 2005 році, будучи суддею Печерського районного суду м. Києва, Кандидат розглядала справу про визнання недійсним договору купівлі-продажу 93,02% акцій ВАТ «Криворіжсталь». За повідомленнями у ЗМІ (http://gazeta.dt.ua/ECONOMICS/revolyutsiyana_dotsilnist_protiv_zakonu_na_dumku_advokata_sergiya_vlasenka_pochatok_reprivatizatsiyi.html) згідно з її ж рішенням від 25 серпня 2004 року купівля підприємства визнана законною. 27 грудня 2004 року законність цього рішення було підтверджено Верховним Судом України.

Проте, 14 лютого 2005 року Кандидат приймає заяву громадянки Назарової про перегляд справи за нововиявленими обставинами. 15 лютого 2005 року суд телеграмами повідомляє всіх учасників процесу про те, що судові засідання призначене на наступний день, 16 лютого 2005 року. Судове засідання відбувається, попри те, що більшість учасників процесу не встигають з'явитися до суду й просять перенести засідання. 17 лютого 2005 року о 9:30 ранку Кандидат скасовує своє ж рішення від 25 серпня 2004 року.

На думку адвокатів однієї зі сторін суд фактично позбавив консорціум «ІМС», покупця

93,02% акцій ВАТ «Криворіжсталь», та інших учасників процесу права на захист. За повідомленнями у ЗМІ (https://day.kyiv.ua/uk/article/ekonomika/pravo-ne-viddavati;http://gazeta.dt.ua/ECONOMICS/revolyutsiyna_dotsilnist_proti_zakonu_na_dumku_advokata_sergiya_vlasenka_pochatok_reprivatizatsiyi.html) Кандидат заборонила адвокатам консорціуму заявляти будь-які клопотання та не надала нікому з учасників процесу копії заяви про перегляд за нововиявленими обставинами.

Громадська рада доброчесності також звертає увагу на надзвичайно короткі строки розгляду справи – всього 3 дні (14 лютого 2005 року було зареєстровано заяву про перегляд, а вже 17 лютого 2005 року було ухвалено рішення по справі). Це суттєво обмежило процесуальні права сторін у судовому процесі і свідчить про імовірне прийняття судового рішення під політичним впливом. Слід відмітити, що в декларації доброчесності судді Кандидат зазначила «Випадків втручання у мою діяльність по здійсненню правосуддя не було», а щодо пункту «Мною вживалися заходи щодо повідомлення відповідних органів про випадки втручання у мою діяльність щодо здійснення правосуддя» позначила «Не підтверджую».

Крім цього, настільки короткий строк розгляду справи є очевидним порушенням принципу розумного строку як складової забезпечення права на справедливий суд у розумінні ст. 6 Європейської конвенції про захист прав людини та основоположних свобод.

Відповідно до ст. 17 Закону України «Про виконання рішень та застосування практики Європейського суду з прав людини», суди застосовують при розгляді справ Конвенцію та практику Суду як джерело права.

Стаття 6 (Право на справедливий суд) Європейської конвенції про захист прав людини та основоположних свобод встановлює, що кожен має право на справедливий і публічний розгляд його справи упродовж розумного строку незалежним і безстороннім судом, встановленим законом, який вирішить спір щодо його прав та обов'язків цивільного характеру або встановить обґрунтованість будь-якого висунутого проти нього кримінального обвинувачення.

Відповідно до практики Європейського суду з прав людини обґрунтованість строків судового провадження слід оцінювати з врахуванням обставин справи та з посиланням на критерії, сформовані в його практиці, зокрема такі, як складність справи й поведінка заявника й відповідних органів влади (див. рішення у справі «Кудла проти Польщі» (Kudła v. Poland, <http://hudoc.echr.coe.int/eng?i=001-4206>).

Враховуючи те, що справа була переглянута в рекордно короткі строки (3 дні з моменту реєстрації заяви), а також, враховуючи обставини справи, складність і суспільну значущість справи, в Ради є обґрунтований сумнів у тому, що Кандидат

ухвалила рішення протягом розумного строку. Скоріше, це свідчить про заінтересованість Кандидата в якнайшвидшому вирішенні справи з мотивів політичної доцільності.

Також Європейський суд з прав людини неодноразово звертав увагу на принцип процесуальної рівності, який передбачає, що заявникові має бути «надано належну можливість викласти свої аргументи в не менш сприятливих умовах, аніж у супротивної сторони» (див. рішення в справі «Попов проти Росії» (Popov v. Russia, <https://wcd.coe.int/ViewDoc.jsp?p=&id=1019619&direct=true>) «Булут проти Австрії» (Bulut v. Austria, [http://hudoc.echr.coe.int/ENG#{"itemid":\["002-9162"\]}](http://hudoc.echr.coe.int/ENG#{))).

Проте, оскільки згідно вищевказаних повідомлень у ЗМІ Кандидат не надала сторонам можливості ознайомитися з матеріалами справи, а адвокатам однієї зі сторін не дозволила заявляти клопотання, цей принцип дотриманий не був.

Крім того, існують підстави вважати, що й в інших справах Кандидат не дотримується процесуальних правил.

На портал Громадської ради доброчесності надійшло повідомлення (додаток 2), в якому скаржник звертає увагу на ухвалу Вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ, яку в складі колегії суддів постановила Кандидат. Скаржник зазначає, що суд, ухвалюючи рішення, взагалі не взяв до уваги факти щодо пропуску строку на апеляційне оскарження та відкриття апеляційного провадження у даній справі за скаргами неналежних осіб, які не брали участь в розгляді справи в суді першої інстанції і, відтак, не мали права на апеляційне оскарження. На думку скаржника, суд також проігнорував постанову пленуму Верховного Суду України і ухвалив несправедливе рішення, ототожнивши дві різні за площею і характеристиками будівлі. Суд за участю Кандидата підтвердив законність рішення апеляційного суду, в результаті чого право власності на об'єкт нерухомого майна перейшло до іншої особи. Ці факти набули розголосу в ЗМІ (додаток 2). Інформація щодо ухвалення Кандидатом окремої думки в цій справі відсутня.

В іншому повідомленні (додаток 3) інший скаржник зазначає, що Кандидат під час розгляду справи у складі колегії суддів (<http://reyestr.court.gov.ua/Review/56062575>) свідомо або несвідомо проігнорувала положення ст. 128 та ст. 129 Сімейного кодексу України і постанову пленуму Верховного Суду України № 3 від 15 травня 2006 року «Про практику застосування судами окремих норм Сімейного кодексу України при розгляді справ щодо батьківства, материнства та стягнення аліментів». Зокрема, як зазначає скаржник, п. 6 цієї постанови чітко визначено, що позовна давність в один рік застосовується тільки до позовів поданих відповідно до п. 1 ст. 129 цього Кодексу. Проте, Кандидат, у складі колегії суддів, імовірно, свідомо проігнорувала норми права. Інформація щодо ухвалення Кандидатом окремої думки в цій справі відсутня.

Не вдаючись до аналізу рішень у зазначених справах по суті, Громадська рада добросовісності звертає увагу на систематичний характер ухвалення Кандидатом рішень, які містять очевидні ознаки свавільності і порушення прав людини та зауважує наступне.

У Кодексі суддівської етики вказано, що усвідомлюючи значимість своєї місії, з метою зміцнення та підтримки довіри суспільства до судової влади судді України вважають, що зобов'язані демонструвати і пропагувати високі стандарти поведінки, у зв'язку з чим добровільно беруть на себе більш істотні обмеження, пов'язані з дотриманням етичних норм як у поведінці під час здійснення правосуддя, так і в позасудовій поведінці. Відповідно до ст. 1 Кодексу суддівської етики суддя повинен бути прикладом неухильного додержання вимог закону і принципу верховенства права, присяги судді, а також дотримання високих стандартів поведінки з метою зміцнення довіри громадян у чесність, незалежність, неупередженість та справедливість суду. Суддя має докладати всіх зусиль до того, щоб на думку розсудливої, законотворчої та поінформованої людини його поведінка була бездоганною (ст. 3 Кодексу суддівської етики).

На наше переконання, ухваленням подібних рішень Кандидат продемонструвала не бездоганну поведінку, а, навпаки, використала модель поведінки, яка під кутом зору стороннього спостерігача може сприйматися як упередженість і нехтування правами людини. Такі дії не можуть вважатися прикладом додержання вимог закону і не сприяють зміцненню віри громадян у чесність суду.

Вважаємо, що наведених фактів достатньо для висновку про невідповідність Кандидата критеріям добросовісності та професійної етики.

Водночас, цей висновок можна доповнити *додатковою інформацією* про Кандидата, наявність якої викликає об'єктивні та обґрунтовані сумніви у її добросовісності.

У щорічній декларації особи, уповноваженої на виконання функцій держави або місцевого самоврядування (додаток 4), Кандидат зазначає як члена сім'ї сина, Кафідова Валерія Валерійовича. Досьє кандидата містить інформацію про те, що Кандидат має іншого сина – Кафідова Василя Валерійовича.

Досьє кандидата містить інформацію про те, що син Кандидата, Кафідов Василь Валерійович, має майно, яке не задеклароване в установленому законом порядку – земельну ділянку площею 0,051 га і садовий будинок площею 50,4 кв.м.

Хоча Кандидат за даними досьє не веде спільного господарства і не пов'язана спільним побутом з Кафідовим Василем Валерійовичем, ця інформація у випадку підтвердження

може свідчити про приховування майна, а відтак, мати істотне значення для оцінки відповідності Кандидата вимогам доброчесності і професійної етики.

Відповідно до частини четвертої статті 19 Регламенту Громадської ради доброчесності за наявності важливої інформації Рада у подальшому може окремим рішенням змінити або скасувати висновок, або затвердити новий висновок.

Додатки:

1. Публікації в ЗМІ про розгляд справи щодо приватизації ВАТ «Криворіжсталь».
2. Повідомлення 1 з додатками.
3. Повідомлення 2 з додатками.
4. Декларація про майно, доходи, витрати і зобов'язання фінансового характеру за 2015 рік.

**Координатор
Громадської ради доброчесності**